

Java Direkt, upplaga 7

Innehåll

Förord 1

1 Att komma igång 5

- 1.1 Vad är Java? 5
- 1.2 Var hittar man information om Java? 7
- 1.3 Traditionell kompilering, länkning och exekvering 8
- 1.4 Kompilering och exekvering av Javaprogram 12
- 1.5 Det första programmet 13
- 1.6 Användning av dialogrutor för att läsa indata 16
- 1.7 Användning av dialogrutor för meddelanden 19
- 1.8 Användning av numeriska variabler 21
- 1.9 `if`-satsen 24
- 1.10 Användning av dialogrutor för val av alternativ 27
- 1.11 `while`-satsen 28
- 1.12 `for`-satsen 32
- 1.13 Nästlade repetitionssatser 35
- 1.14 Ett grafiskt program 36
- 1.15 En applet 41
- 1.16 Övningsuppgifter 45

2 Typer, klasser och objekt 47

- 2.1 Objektorientering 47
- 2.2 Klassdefinitioner 50
- 2.3 Variabler 51
- 2.4 Enkla variabler och inbyggda typer 53
  - 2.4.1 Numeriska typer och uttryck 53
  - 2.4.2 Numeriska literaler 55
  - 2.4.3 Typen `boolean` 57
  - 2.4.4 Typen `char` 58
- 2.5 Referensvariabler 61
- 2.6 Tilldelning 63
- 2.7 Metoder 66
  - 2.7.1 Definitioner av metoder 68
  - 2.7.2 Anrop av metoder 71
- 2.8 Exempel – Visning av klockslag 73
- 2.9 Initieringar av objekt 77

- 2.10 Överlagrade metoder 80
- 2.11 Standardklassen `Point` 81
- 2.12 Standardklassen `String` 82
- 2.13 Övningsuppgifter 88

3 Mer om typer och klasser 89

- 3.1 Paket 89
- 3.2 Inkapsling och synlighet 94
- 3.3 Klassvariabler 95
- 3.4 Klassmetoder 99
- 3.5 Standardklassen `Math` 102
- 3.6 Statisk import 102
- 3.7 Wrapper classes – Omslagsklasser 104
- 3.8 Arrayer med enkla komponenter 109
- 3.9 Arrayer med referenser 116
- 3.10 Listor 117
- 3.11 Uppräkningstyper 126
  - 3.11.1 Grundläggande egenskaper 126
  - 3.11.2 Avancerade egenskaper 130
- 3.12 Övningsuppgifter 134

4 Objektorienterad programutveckling 137

- 4.1 Objektorienterad analys 137
- 4.2 Objektorienterad design 143
- 4.3 Objektorienterad programmering 144
- 4.4 Algoritmer 146
- 4.5 Relationer i Java 149
  - 4.5.1 Känner-till-relation 149
  - 4.5.2 Har-relation (komposition) 151
  - 4.5.3 Är-relation (arv) 154
- 4.6 Övningsuppgifter 156

5 Läsning och skrivning 157

- 5.1 Lokala konventioner 157
- 5.2 Redigering av utskrifter 158
- 5.3 Kommandofönster 164
- 5.4 Avkodning av indata 168
  - 5.4.1 Klassen `Scanner` 168
  - 5.4.2 Avancerad användning av klassen `Scanner` 173
  - 5.4.3 Felkontroll 174
- 5.5 Textfiler 177
- 5.6 Datum och tider 182

- 5.6.1 Klassen `Date` 183
- 5.6.2 Klassen `TimeZone` 183
- 5.6.3 Klassen `Calendar` 184
- 5.6.4 Klassen `DateFormat` 185
- 5.7 Övningsuppgifter 187

6 Grafiska komponenter 189

- 6.1 En översikt 189
- 6.2 `JComponent` och `Container` 195
- 6.3 `JLabel` 204
- 6.4 `JButton` 210
- 6.5 `JToggleButton`, `JCheckBox` och `JRadioButton` 215
- 6.6 `JPanel` 219
- 6.7 `JTextField` 221
  - 6.7.1 Inläsning av enkel text 222
  - 6.7.2 Inläsning av numeriska data 224
- 6.8 `JComboBox` 227
- 6.9 Klassen `JList` 232
- 6.10 `JSlider` 240
- 6.11 `JProgressBar` 244
- 6.12 `JSpinner` 246
- 6.13 `JScrollPane` 251
- 6.14 `JTextArea` och `JTextComponent` 254
- 6.15 `JEditorPane` 258
- 6.16 Desktop 261
- 6.17 Applets 262
- 6.18 Övningsuppgifter 264

7 Konstruktion av egna grafiska komponenter 267

- 7.1 Exempel – klassen `Flight` 267
- 7.2 Grafik 270
  - 7.2.1 Rektanglar 273
  - 7.2.2 Cirklar och ellipser 274
  - 7.2.3 Linjer 274
  - 7.2.4 Bågar och segment 274
  - 7.2.5 Texter 275
  - 7.2.6 Klassen `Graphics2D` 275
- 7.3 Klassen `CircleDiagram` 277
- 7.4 Utskrifter till skrivare 280
- 7.5 Övningsuppgifter 284

8 Layout och utseende 285

- 8.1 Layout Managers 285
  - 8.1.1 `FlowLayout` 285
  - 8.1.2 `GridLayout` 286
  - 8.1.3 `BorderLayout` 288
  - 8.1.4 `BoxLayout` 289
  - 8.1.5 `CardLayout` 293
  - 8.1.6 `GridBagLayout` 294
- 8.2 `JSplitPane` 299
- 8.3 `JTabbedPane` 302
- 8.4 Ramar 305
  - 8.4.1 `LineBorder` 307
  - 8.4.2 `EtchedBorder` 307
  - 8.4.3 `BevelBorder` och `SoftBevelBorder` 308
  - 8.4.4 `EmptyBorder` 309
  - 8.4.5 `MatteBorder` 309
  - 8.4.6 `TitledBorder` 310
  - 8.4.7 `CompoundBorder` 311
- 8.5 Look & Feel 311
- 8.6 Genomskinliga fönster 316
- 8.7 Icke-rektangulära fönster 317
- 8.8 Övningsuppgifter 319

9 Mer om arrayer 321

- 9.1 Sökning och sortering 321
- 9.2 Ett exempel 325
- 9.3 `Varargs` 330
- 9.4 Parametrar till `main` 331
- 9.5 Parametrar till applets 333
- 9.6 Klasserna `StringBuilder` och `StringBuffer` 336
- 9.7 Multipla relationer 340
- 9.8 Flerdimensionella arrayer 343
- 9.9 Övningsuppgifter 347

10 Mer om arv 351

- 10.1 Definitioner av subklasser 351
- 10.2 Referenser till subklasser 355
- 10.3 Dolda instansvariabler 356
- 10.4 Polymorfism och dynamisk bindning 357
- 10.5 Konstruktörer vid arv 361
- 10.6 Objektsamlingar 363
- 10.7 Abstrakta klasser 366

- 10.8 Gränssnitt – **interface** 369
  - 10.9 Klassen `Class` 377
  - 10.10 Klassen `Object` 382
    - 10.10.1 Metoden `toString` 382
    - 10.10.2 Metoden `equals` 383
    - 10.10.3 Metoden `hashCode` 388
    - 10.10.4 Metoden `clone` 389
    - 10.10.5 Metoden `finalize` 392
  - 10.11 Jämförbara objekt 393
    - 10.11.1 Gränssnittet `Comparable` och metoden `compareTo` 393
    - 10.11.2 Extern jämförare 395
  - 10.12 Lambda-uttryck och funktionsgränssnitt 398
  - 10.13 Ett objektorienterat exempel 404
  - 10.14 Övningsuppgifter 411
- 11 Exceptionella händelser** 413
- 11.1 Automatiskt genererade exceptionella händelser 414
  - 11.2 Att själv generera exceptionella händelser 417
  - 11.3 Specifikation av exceptionella händelser 419
  - 11.4 Att fånga exceptionella händelser 421
  - 11.5 `try`-sats med resurshantering 426
  - 11.6 Övningsuppgifter 428
- 12 Händelser, lyssnare och handlingar** 429
- 12.1 Programstruktur 430
  - 12.2 Händelseklasser 431
  - 12.3 Lyssnarklasser och lyssnargränssnitt 431
  - 12.4 Adapterklasser 435
  - 12.5 Mus 436
  - 12.6 Tangentbord 443
  - 12.7 Klassen `javax.swing.Timer` 447
  - 12.8 Ett avancerat exempel – Tennisspel 453
  - 12.9 Handlingar – gränssnittet `Action` 460
  - 12.10 `PropertyChange` och Model-View-Controller 467
  - 12.11 Övningsuppgifter 480
- 13 Aktiva objekt** 483
- 13.1 Trådar 484
  - 13.2 Synkronisering av trådar 490
  - 13.3 Standardklasser för köer 497
  - 13.4 Trådar och Swing 502
  - 13.5 Klassen `SwingWorker` 504

13.6 Övningsuppgifter 514

14 Menyer, fönster och dialogrutor 515

- 14.1 Menyer 515
  - 14.1.1 Menyraden, menyer och menyalternativ 515
  - 14.1.2 Submenyer 521
  - 14.1.3 Popup-menyer 523
  - 14.1.4 Kortkommandon till menyer 525
  - 14.1.5 Menyer och handlingar 526
- 14.2 Verktygsfält – klassen `JToolBar` 528
- 14.3 Gemensamma egenskaper för toppnivåkomponenter 532
- 14.4 Klassen `JFrame` 538
- 14.5 Interna fönster 542
- 14.6 Dialogrutor 548
  - 14.6.1 Klassmetoder i klassen `JOptionPane` 549
  - 14.6.2 Objekt av klassen `JOptionPane` 554
  - 14.6.3 Direkt användning av klassen `JDialog` 558
- 14.7 Klassen `JFileChooser` 560
- 14.8 Exempel – en texteditor 564
- 14.9 Övningsuppgifter 570

15 Bilder och ljud 571

- 15.1 Nerladdning av bilder 571
- 15.2 Metoden `drawImage` 580
- 15.3 Ikoner 581
  - 15.3.1 Gränssnittet `Icon` 581
  - 15.3.2 En enkel ikonklass 582
  - 15.3.3 Ikoner med variabel storlek 584
  - 15.3.4 Bilder med variabel storlek 586
- 15.4 Rörliga bilder 588
- 15.5 Ljud i applets 591
- 15.6 Ljud i fristående applikationer 593
- 15.7 Övningsuppgifter 594

16 Strömmar och filer 595

- 16.1 En översikt 596
- 16.2 Strömmar för inmatning 602
  - 16.2.1 `InputStream` 602
  - 16.2.2 `Reader` 604
  - 16.2.3 `InputStreamReader` 605
  - 16.2.4 `FileInputStream` 606
  - 16.2.5 `FileReader` 606

16.2.6	ByteArrayInputStream och CharArrayReader	606
16.2.7	StringReader	607
16.2.8	PipedInputStream och PipedReader	607
16.2.9	FilterInputStream och FilterReader	607
16.2.10	BufferedInputStream och BufferedReader	609
16.2.11	LineNumberReader	610
16.2.12	PushbackInputStream och PushbackReader	610
16.2.13	SequenceInputStream	611
16.3	Strömmar för utmatning	611
16.3.1	OutputStream och Writer	611
16.3.2	OutputStreamWriter	613
16.3.3	FileOutputStream	613
16.3.4	FileWriter	613
16.3.5	ByteArrayOutputStream och CharArrayWriter	614
16.3.6	StringWriter	615
16.3.7	PipedOutputStream och PipedWriter	615
16.3.8	FilterOutputStream och FilterWriter	617
16.3.9	BufferedOutputStream och BufferedWriter	618
16.3.10	PrintStream och PrintWriter	618
16.4	Strömmar med binära data	619
16.4.1	DataInputStream och DataOutputStream	620
16.4.2	ObjectInputStream och ObjectOutputStream	622
16.5	Direktaccessfiler	626
16.6	Klassen File	633
16.7	Övningsuppgifter	636
17	Containerklasser	639
17.1	Generiska programenheter	639
17.1.1	Generiska klasser	639
17.1.2	Generiska metoder	644
17.1.3	Wildcardcards	646
17.2	Samlingar – Gränssnittet Collection	650
17.3	Klassen Collections	652
17.4	Listor	654
17.4.1	Gemensamma egenskaper – Gränssnittet List	654
17.4.2	Stackar	655
17.4.3	Implementeringar av listor	656
17.5	Mängder	657
17.5.1	Gemensamma egenskaper – Gränssnittet Set	657
17.5.2	Sorterade mängder och klassen TreeSet	658
17.5.3	Klasserna HashSet och HashSet	660
17.5.4	Klassen EnumSet	661
17.6	Iteratorer	662

- 17.7 Funktioner för listor och köer 664
- 17.8 Avbildningstabeller 669
  - 17.8.1 Gemensamma egenskaper – Gränssnittet `Map` 669
  - 17.8.2 Sorterade avbildningstabeller och klassen `TreeMap` 671
  - 17.8.3 Klasserna `HashMap`, `LinkedHashMap` och `HashTable` 675
  - 17.8.4 Klassen `ConcurrentHashMap` 679
  - 17.8.5 Klassen `EnumMap` 680
  - 17.8.6 Klassen `Properties` 681
- 17.9 Funktioner för avbildningstabeller 684
- 17.10 Övningsuppgifter 689

18 Kommunikation 691

- 18.1 Klassen `URL` 691
- 18.2 Portar och sockets 696
- 18.3 Datagram 698
- 18.4 Multicast 707
- 18.5 Uppkopplade förbindelser – Client / Server 712
- 18.6 E-post 719
- 18.7 Applets och kommunikation 721
- 18.8 Övningsuppgifter 722

19 Lite av varje 723

- 19.1 Kommentarer och dokumentation 723
- 19.2 Fler operatörer 726
  - 19.2.1 Bit-operatörer och binär lagring av heltal 726
  - 19.2.2 Villkorsoperatör 730
- 19.3 Fler satser 731
  - 19.3.1 `switch`-satsen 731
  - 19.3.2 `do`-satsen 733
  - 19.3.3 Satser med etikett 734
  - 19.3.4 `break`-satsen 734
  - 19.3.5 `continue`-satsen 735
- 19.4 Rekursion 736
- 19.5 Övningsuppgifter 741

Appendix A Reserverade ord och operatörer 743

Appendix B LATIN_1-koder 745

Sakregister 747